

HET 200-JARIG HERDENKINGSFEEST

VAN DE ONTDEKKING DER MIKROSKOPISCHE WEZENS

DOOR

ANTONY VAN LEEUWENHOEK.

Het is onzen lezers reeds bekend ¹, dat het in September dezes jaars twee eeuwen geleden zal zijn, dat door onzen landgenoot ANTONY VAN LEEUWENHOEK de mikroskopische wezens werden ontdekt.

Op het initiatief der Nederlandsche Dierkundige Vereeniging, hebben bijna alle natuur- en geneeskundige genootschappen in Nederland zich vereenigd met het doel, deze, voor de geheele natuurwetenschap zoo belangrijke, ontdekking op plechtige wijze te herdenken.

Afgevaardigden dezer genootschappen, daartoe in Februari l.l. te Amsterdam bijeengekomen, raadpleegden over de wijze, waarop zulks zoude kunnen geschieden, en benoemden eene Commissie tot het doen van de noodige stappen ter verwezenlijking van dit plan.

Deze commissie, bestaande uit de H. H. A. A. VAN BEMMELEN te Rotterdam, H. J. VAN ANKUM te Groningen, TH. W. ENGELMANN te Utrecht, P. J. HAAXMAN te Rotterdam, P. HARTING te Utrecht, C. K. HOFFMANN te Leiden, C. A. J. A. OUDEMANS te Amsterdam, B. J. STOKVIS te Amsterdam, J. SOUTENDAM te Delft, en G. F. WESTERMAN te Amsterdam, heeft besloten:

¹ Zie het opstel van den heer JOH. F. SNELLEMAN in den vorigen jaargang, bl. 357.

1° dat eene gedachtenisviering zal gehouden worden op Woensdag den 8 September e. k. binnen de stad Delft, in dezelfde kamer, waar van LEEUWENHOEK van 1660—1699 bewaarder is geweest. Zij zal ingeleid worden door eene redevoering, uittespreken door den Hoogleeraar HARTING, en voorts bestaan in eene tentoonstelling van mikroskopen en andere werktuigen, brieven enz. van LEEUWENHOEK, benevens portretten en grootere of kleinere geschriften van en over hem gedurende zijn leven en later in het licht verschenen. Daarnaast zullen mikroskopen en andere voorwerpen, te huis behoorende op het gebied der mikroskopie en door Nederlanders (zooals JANSSEN, VAN MUSSCHENBROEK, VAN DEYL, DELLEBARRE, YPELAAR e. a.) in vroeger tijd vervaardigd, ter bezichtiging worden gesteld.

2° dat een fonds zal worden bijeengebracht voor een blijvend gedenkteken ter eere van de nagedachtenis van LEEUWENHOEK, bestaande in eene gouden medaille, die LEEUWENHOEK-medaille genoemd en om de tien jaren aan dengenen, Nederlander of buitenlander, zal worden uitgereikt, die geacht wordt, in dat tijdsverloop, of vroeger, het meest ter vermeerdering der kennis van de mikroskopische wezens te hebben bijgedragen.

Dit fonds, uitsluitend in Nederland bijeen te brengen, zal op den dag der feestviering in handen der koninklijke Akademie van Wetenschappen gesteld worden, die zich bereid verklaard heeft, het beheer daarvan op zich te nemen en zich met de toekenning der medaille te belasten.

Wij bevelen de ondersteuning der pogingen door de Commissie aangewend, om de nagedachtenis van VAN LEEUWENHOEK en van eene zijner gewichtigste ontdekkingen op waardige wijze te herdenken, ten dringendste bij al onze lezers aan. Geldelijke bijdragen tot dit doel zullen, behalve door de bovengenoemde leden der Commissie, ook door elk der leden van de Redactie van het Album der Natuur gaarne in ontvangst worden genomen. Wij verzoeken het bedrag daarvan op bijgaand biljet invullen en het na onderteekening aan een hunner toezendenden. Mochten, gelijk wij hopen, de bijdragen ruim genoeg toevloeien, zoodat de voor de feestviering en de stichting van het medaille-fonds benodigde gelden met een eenigzins aanmerkelijke som worden overschreden, dan zoude ook de oprichting van eenig ander gedenk-

teeken in LEEUWENHOEK's geboorteplaats door de Commissie kunnen worden in overweging genomen.

Tot het in ontvangst nemen van voorwerpen die voor de tentoonstelling bestemd zijn, heeft zich eene Sub-Commissie gevormd, bestaande uit de H. H. Dr. C. K. HOFFMANN hoogleeraar te Leiden, Mr. J. SOUTENDAM, secretaris der gemeente Delft, en P. J. HAAXMAN, apotheker te Rotterdam. Ten einde de nasporingen van wellicht nog bij dezen of genen bewaarde mikroskopen van LEEUWENHOEK te bevorderen, volgen hier de namen van degenen die, blijkens de schriftelijke aantekeningen op een exemplaar van den gedrukten catalogus der verkooping in 1747 te Delft gehouden, mikroskopen van LEEUWENHOEK gekocht hebben:

J. BERGHUYS; STEVEN BOLLAND; BOOGERT; FRANCISC. V. D. BURGH; MATTHYS V. D. BRIEL; NIC. BARD; BAX; JACOB DUSSEN; JAN DOYSMA; ABRAM EDENS; DS. VAN GYSEN; DIRK HAAXMAN; H. HALDER; M. VAN LEEUWEN; W. W. V. D. LELY; JORIS MENSCHERT; P. VAN MARUM; HENDRIK DE MEESTER; DR. H. MOULYN (of DU MOULIN); OUWERS; MAARTEN OUDHEUSDEN; DS. ONDER DEN WIJNGAART; JOH. PASPOORT; HERONIMUS PROENE; ADRIAAN REES; VAN REEDE; ADR. SCHEER; NIC. SNIP; JAN. FRED. STEMBOER; DS. SMIT; CASPER STOUTENBEECK; ADRIAAN SCHEER; VAN SLINGELAND; DR. TOORNBURG; JOH. VAN TONNINGEN; DIRK TRONSET; JAN VERBOOM; HENDRIK VERBRUGGE; CORN. DE VEGTER; VLAARDINGERWOUT; DS. WESSING; DE WILDE.

De genoemde subcommissie wenscht dat allen, die haar tijdelijk voorwerpen voor de bedoelde tentoonstelling willen afstaan, hetzij deze voorhanden zijn in verzamelingen van genootschappen of in het bezit van bijzondere personen, haar daarvan zoo spoedig mogelijk eene opgave doen. Gelijk van zelf spreekt zullen de namen der inzenders van tentoongestelde voorwerpen daarbij vermeld worden.

Wij juichen het plan dezer tentoonstelling ten zeerste toe en hopen dat zeer velen in den lande aan de uitnoodiging der Commissie om daartoe medetewerken zullen kunnen en willen gehoor geven.

De Redactie.
